

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 11.3.2016
Sayı: 758

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur. Gereğini arz ederim. 04.03.2016

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Kadın Erkek Fırsat Eşitliği			
Esas Komisyon	Adalet			
Tarih:	28 Mart 2016		E.No: 2/943	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gen.Sek.
evl	el	K.T.	MD	MD.
TBMM BAŞKANI	OK			

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
11 Mart 2015
Numara:

T B M M G E N E L E V R A K
11 Mart 2016
No: 34690

GEREKÇE

Türk Medeni Kanunu'na göre bir vatandaşımızın 'erişkin' olarak adlandırılması için 18 yaşını doldurmuş olması gerekmektedir. Ülkemizde vatandaşlarımız yasal ehliyetlerine 18 yaşını doldurduğu zaman kavuşmaktadır. Türk Medeni Kanunu'na göre evlilik için alt yaş sınırı 17 olarak belirlenmiştir.

1948 tarihli İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 16. Maddesi'nde **"Evlenme sözleşmesi, ancak evleneceklerin özgür ve tam iradesiyle yapılır"** denilmektedir. Türkiye'nin 1995 yılında iç hukukuna geçirdiği **Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 36. Maddesi'nde "Taraf devletler, esenliğine herhangi bir biçimde zarar verebilecek her türlü sömürüye karşı çocuğu korurlar."** denilmektedir.

Uluslararası Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne göre 18 yaşına kadar her insan çocuk sayılmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti Devleti, Uluslararası Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni imzalayan taraf ülkelerden birisidir.

Ancak tüm bu yasal düzenlemelere ve tarafı olduğumuz sözleşmelere rağmen özellikle ataerkil yapının baskısı, eğitimsizliğin ve hak ihlallerinin sonucu, eğitimden ve sosyal yaşamdan koparılan birçok kız çocuğu ailelerinin baskısı ya da ısrarı sonucunda evlendirilmektedir.

Kamuoyunun **'çocuk gelinler'** olarak adlandırdığı bu kız çocuklarının önemli bir kısmının 18 yaşına ulaşmadığı için dini nikah ile evlendirildikleri birçok demokratik kitle örgütü tarafından sıkça dile getirilmektedir. Saygın birçok kurum ve birçok demokratik kitle örgütü **'çocuk gelinler'** ile ilgili araştırmalarını ve raporlarını sıkça kamuoyuyla paylaşmaktadır. Dini nikah ile evlendirilen **'çocuk gelin'** rakamları birçok araştırmanın istatistiğine yansımamasına rağmen ortaya çıkan **'Çocuk gelin' tablosu çağdaş medeniyetler seviyesini hedef almış olan ülkemiz adına kabul edilemez bir durumdur.**

Kız çocuklarının evlendirilmesi hem insan hakkına hem de Türkiye'nin tarafı olduğu sözleşmelerin ihlali anlamına gelmektedir.

Bu kanunun yasalaşması halinde kız çocuklarını 18 yaşından önce nişanlanma, sözlenme ve akit gibi aile arası sözleşmeyle bağlayarak ergenliklerinin bitmesini beklemeden onları bir çekirdek aile kurmaya zorlamak hem kanunlara hem uluslararası yükümlülöklere hem de bilimin bizlere getirdiğı gerçeklerin çerçevesine sığmamaktadır.

Türk Medeni Kanun'unun, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin ve Uluslararası Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin ilgili maddelerinin noksansız uygulanabilmesinin önündeki engellerden bir tanesi olan 17 yaşından önce kız ya da erkek çocukların evlendirilmesi maddesi kaldırılarak, çocukların birer birey ve kendi kararlarını alacak hale getirilmelerini sağlayarak kendi evlenme ve aile kurma kararlarını kendilerinin almalarını sağlamayı bu kanunla amaçlamaktayız.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 124. Maddesindeki “Erkek veya kadın onyedı yaşını doldurmadıkça evlenemez.” ibaresinden sonra gelen “Ancak, hâkim olağanüstü durumlarda ve pek önemli bir sebeple onaltı yaşını doldurmuş olan erkek veya kadının evlenmesine izin verebilir. Olanak bulundukça karardan önce ana ve baba veya vasi dinlenir.” Cümlesi Türk Medeni Kanun’unun, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi’nin ve Uluslararası Çocuk Hakları Sözleşmesi’nin ilgili maddelerinin noksansız uygulanabilmesinin önünde engel olacak yorumlara ve uygulamalara neden olmaktadır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

**4721 SAYILI TÜRK MEDENİ KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1 – 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 124. Maddesinin birinci cümlesinden sonra gelen "Ancak, hâkim olağanüstü durumlarda ve pek önemli bir sebeple onaltı yaşını doldurmuş olan erkek veya kadının evlenmesine izin verebilir. Olanak bulundukça karardan önce ana ve baba veya vasi dinlenir." ibaresi kaldırılmıştır.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

